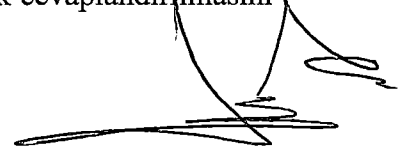

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır Kalesi ile birlikte 2015 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınan Hevsel Bahçeleri, binlerce yıldır kesintisiz tarımsal üretimin sürdüğü, Dicle Nehri ile kent arasında ekolojik ve kültürel bütünlük sağlayan özgün bir kültürel peyzaj alanıdır. Hevsel Bahçeleri'nde son yıllarda tekrarlayan yasa dışı kenevir ekimi, alanın korunması, denetlenmesi ve güvenliğine ilişkin ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Diyarbakır İl Emniyet Müdürlüğü tarafından 15 Haziran 2026 tarihinde Hevsel Bahçeleri ve çevresinde gerçekleştirilen hava destekli operasyonda, 6 sektörel alan ile Dicle Nehri'nin su debisinden kaynaklı oluşan adacıklarının da aralarında bulunduğu 23 farklı noktada 12 bin 174 kök kenevir tespit edilerek imha edilmiştir. Yetkililer söz konusu miktardan yaklaşık 2 bin 435 kilogram uyuşturucu madde üretilebileceğini açıklamıştır. Bu operasyondan yaklaşık üç ay sonra, 10 Eylül 2026 tarihinde aynı bölgede gerçekleştirilen yeni bir operasyonda ise 25 bin 625 kök kenevir tespit edilerek imha edilmiştir. Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre yaklaşık 5 ton uyuşturucu madde üretilebilecek miktardaki kenevirin tespiti amacıyla İnsansız Hava Araçları ve polis helikopteri de kullanılmıştır.

Böylece yalnızca kamuoyuna açıklanan bu iki operasyonda Hevsel Bahçeleri'nde toplam 37 bin 799 kök kenevir tespit edilmiştir. Haziran ayında 23 farklı noktada kapsamlı ve hava destekli bir operasyon gerçekleştirilmesine rağmen kısa süre sonra on binlerce kök kenevirin daha tespit edilmiş olması, operasyonların ardından alanın nasıl izlendiği ve yasa dışı ekimin yeniden yapılmasını engelleyecek önleyici tedbirlerin alınıp alınmadığı sorularını gündeme getirmektedir. Ayrıca tarafımıza ulaşan güncel bildirimlerde, gerçekleştirilen operasyonlara rağmen Hevsel Bahçeleri'nin bazı noktalarında kenevir bitkilerinin halen bulunduğu ve bu bitkilerin hasadının yapıldığı ileri sürülmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2026 yılı içerisinde Hevsel Bahçeleri ve yakın çevresinde yasa dışı kenevir ekimine yönelik kaç operasyon gerçekleştirilmiştir? Bu operasyonların tarihleri, tespit edilen alan sayısı ve ele geçirilen kenevir miktarı nedir?
2. 15 Haziran 2026 tarihinde 23 farklı noktada 12 bin 174 kök kenevirin tespit ve imha edilmesinden yaklaşık üç ay sonra aynı bölgede 25 bin 625 kök kenevirin daha tespit edilmesinin nedenlerine ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?

3. 15 Haziran ve 10 Eylül 2026 tarihlerindeki operasyonların ardından Hevsel Bahçeleri'nin tamamında yeniden arazi taraması gerçekleştirilmiş midir? Gerçekleştirilmişse hangi tarihlerde, hangi alanlarda ve hangi yöntemlerle yapılmıştır?
4. Hevsel Bahçeleri'nin bazı noktalarında halen kenevir bitkilerinin bulunduğu ve bunların hasat edildiği yönündeki güncel bildirimlerden Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Söz konusu iddialar üzerine herhangi bir inceleme veya operasyon başlatılmış mıdır?
5. 2026 yılında Hevsel Bahçeleri'nde gerçekleştirilen operasyonlar kapsamında kaç kişi hakkında adli işlem yapılmış, kaç kişi gözaltına alınmış ve kaç kişi tutuklanmıştır? On binlerce kök kenevirin ekimini gerçekleştiren kişi veya organizasyonlar tespit edilmiş midir?
6. Yasa dışı kenevir ekimi tespit edilen arazilerin mülkiyet ve kullanım durumları belirlenmiş midir? Bu alanların kaç özel mülkiyete, Hazineye, belediyelere, Dicle Üniversitesine veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına aittir?
7. Aynı alanlarda veya daha önce kenevir imha edilen bölgelerde yeniden yasa dışı ekim yapıp yapılmadığı takip edilmekte midir? 2026 yılında birden fazla kez kenevir ekimi tespit edilen alan bulunmakta mıdır?
8. Daha önce kenevir tespit edilen alanların yeniden kullanılmasını önlemek amacıyla düzenli arazi kontrolü, İHA ve drone ile tarama veya benzeri sürekli bir izleme sistemi uygulanmakta mıdır? Uygulanıyorsa bu denetimlerin sıklığı nedir?
9. Hevsel Bahçeleri'nde yıllardır tekrarlayan yasa dışı kenevir ekiminin neden önlenemediğine ilişkin Bakanlığınızca hazırlanmış herhangi bir risk analizi, idari inceleme veya güvenlik değerlendirmesi bulunmakta mıdır?
10. UNESCO Dünya Mirası statüsündeki Hevsel Bahçeleri'nde yasa dışı kenevir ekiminin önlenmesi amacıyla Diyarbakır Valiliği, İl Emniyet Müdürlüğü, ilgili bakanlıklar, yerel yönetimler ve Alan Yönetimi arasında oluşturulmuş sürekli bir koordinasyon ve denetim mekanizması bulunmakta mıdır?